

ere, med en Fjerdingveis eller en halv Mils Afstand mellem hverandre, thi det vilde have til Følge, at saadanne Forter enkeltvis meget let vil kunne kanoneres sønder og sammen, saa at Fjenden, efter at have ødelagt dem, vil kunne rykke frem mod Hovedfortet og anlægge Batterier mod Staden. Man er derfor nødt til at trække en Linie mellem Forterne, en Linie af Batterier, kort sagt en Linie, som man opfatter under Forsvaret af Byen, og hvis hele Styrke bestaar i den Besætning, der findes i den. Men til saaledes at bevogte disse Mellem-linier mellem Forterne vil der kræves gode Felt-soldater, og der vil kræves en stor Mængde Soldater, som naturligvis uafslødes maa afløses, ellers ville dens Kræfter altfor hurtigt opslides. Alle disse Krav til særlig godt disciplinerede Soldater kunne nedstemmes til en vis Grad — ganske vist maa man ikke nedstemme dem altfor meget — naar det gjælder Tropper, der skulle besætte en sammenhængende og stormfri Enceinte, hvor enhver Mand er sikker paa, at Fjenden ikke kan komme lige løbende ind paa Forsvarsstillingen, men er nødt til, forinden det kommer til den egentlige afgjørende Kamp, at foretage en møjssommelig Række af Beleiringsarbejder imod Enceinten. Mod Nord har man beholdt den Hovedvold omkring Kjøbenhavn, som allerede tidligere har været projekteret. Man har ikke flyttet den længere ud, men til Sjengjæld har man da været nødt til at beholde en Gruppe af Forter udenfor det nordvestlige Hjørne af Befæstningen. Jeg tror, at dette ikke kan være anderledes, saaledes som Terrainet er bestaaffent mod Nordvest udenfor Kjøbenhavn. Vi kunne ikke let befæste dette Terrain paa anden Maade, end ved at hvide os fast med Forter paa enkelte fremragende Punkter og saa forresten bag ved disse Forter have en sammenhængende Linie, som en Fjende, selv om han skulde bryde igjennem Fortlinien for en kort Tid, ikke vil være istand til at overskride. Der er imidlertid een Ting, som jeg er bange for, noget kan have paa-virket denne Plan om ikke at flyde Befæstnings-linien mod Nord og Nordvest længere ud, end man tidligere har projekteret, det vil sige saaledes, at den strækker sig fra Husum om til Hellerup ved Strandveien, nemlig at man gjør Regning paa at kunne undvære at opføre en Vold og altsaa ogsaa at befæste en Saadan paa hele det Stykke, som indtages af Utterslev Mose. Jeg vilde ønske, at man ikke tog fuldt saa meget Hensyn til Utterslev Mose som det lader til, at man i dette Tilfælde har gjort; jeg er bange for,

at denne Mose, som ganske vist er impassabel foraar og Efteraar og vistnok ogsaa er temmelig impassabel om Sommeren, ialtfald om Vinteren vil tabe denne sin Karakter af at være en virkelig passiv Forhindring. Jeg er tilbøielig til at tro, at f. Ex. i disse Dage, da vi have haft 3—4 Graders Frost med Hart Veir, vil Utterslev Mose kunne passeres i alle Retninger, og saa danner den altsaa slet ingen Hindring, og vi vilde altsaa i Tilfælde af, at vi skulde blive angrebne om Vinteren, være nødsagede til at udføre en Bevogtningstjeneste af Utterslev Mose, som vilde blive overordentlig anstrængende og ødelæggende for Besætningen. Vi kunne ikke gjøre Regning paa, at Kjøbenhavn ikke skulde kunne blive angreben om Vinteren. Byen er jo engang bleven angreben ved Midvinterstid, men jeg vil ikke gaa tilbage til dette Tilfælde, som var saa aldeles exceptionelt. Det indtræffer vel neppe nogensinde igjen, at baade Lillebelt og Storebelt paa een gang have været passable for Armeer. Men hvad der ikke er saa sjældent, er, at Vinteren er haard nok til at tillægge alle Fjerstvandsløb og Vandløb fuldstændigt, og det endog i Maaneder ad Gangen, medens Søen endnu er fuldkommen aaben, og man ikke ser en Smule Is i Sundet. I den Tid, jeg kan huske, eller i de sidste 10 Aar, da jeg har lagt Mærke til den Slags Ting, er jeg overbevist om, at idetmindste de smaa Søer udenfor Kjøbenhavn have været fuldstændig tilfrosne i Maaneder ad Gangen, medens Søen har været aaben hver tredie Vinter, og jeg er tilbøielig til at tro, at dette indtræder hveranden Vinter. I saa Tilfælde kan jeg ikke tillægge denne Utterslev Mose og i det Hele den Oversvømmelse, som der synes at have været gjort Regning paa, nogen særdeles stor Betydning, og der kunde da, naar man opgiver Utterslev Mose som Led af Befæstningen og alligevel maa bygge en Vold paa det Sted, hvor vi hidtil have tænkt os dækkede af Mosen, muligvis blive Tale om paa den nordre og nordvestre Front at gaa et Stykke frem mod Enceinten, uden dog derved i nogen væsentlig Grad at forsøge dens Længde og derved dens Beføstning og Antallet af de Forsvare, den behøver. Blandt de Forter, som man har tænkt at behøve til Forsvaret af Kjøbenhavn, er der ialt 4, som ere antydede at skulle være provisoriske, og i Motiverne er det bemærket, at til disse Forter har man tænkt sig at egpropriere Grunden, og at bygge Krudtmagasinerne, de murede Magasiner, som behøves i saadanne Forter, forud og samtidigt med, at den sædvanlige Befæstning blev bygget, men at man isøvrigt vilde opfatte Bygningen af dem, indtil der blev Brug